

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS SHELACH • MAAMAR 1

שלח לך אנשים כו'

« Envoie pour toi des hommes » (Nombres 13:2)

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shelach/1/

1 שלח לך אנשים כו'. ענין המרגלים שהיו נשיאי העדה אנשי שם כו' ומה טעם שלא רצו ליכנס לארץ ישראל.

« Envoie pour toi des hommes », etc. [Il faut comprendre] l'affaire des explorateurs, qui étaient des princes de l'assemblée, des hommes de renom, etc., et pour quelle raison ils ne voulaient pas entrer en Terre d'Israël.

וגם להבין מהות מדרגת א"י [ארץ ישראל]. הנה כתיב הארץ אשר נתתי להם ארץ זבת חלב ודבש ומה שבח הוא זה.

Il faut également comprendre la nature essentielle du niveau de la Terre d'Israël. Or, il est écrit: «le pays que Je leur ai donné, un pays où coulent le lait et le miel»; en quoi cela constitue-t-il un éloge?

אך צריך להבין דהנה כל המצות מעשיות רובם ככולם תלוים דוקא בא"י [בארץ ישראל] ובפרט ענייני זרעים וקדשים (ובמדבר היו הקרבנות לפי שעה).

Mais il faut comprendre ceci: presque toutes les mitsvot pratiques dépendent précisément de la Terre d'Israël, en particulier les lois des semences et celles des choses saintes (et, dans le désert, les sacrifices n'étaient prescrits que pour une période déterminée).

הנה כתיב כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' וגוי וצריך

Or, il est écrit: «Car l'homme ne vit pas de pain seulement, mais de tout ce qui sort de la bouche de Havaya», etc. Et il faut

להבין היתרון שבלחם והלא האדם ג"כ במאמר נברא כמ"ש נעשה אדם כו' ולמה צריך האדם לקבל חיותו מהלחם דוקא.

comprendre en quoi le pain lui est supérieur. Car l'homme aussi a été créé par une parole, comme il est écrit: «Faisons l'homme», etc. Pourquoi l'homme doit-il donc recevoir sa force vitale précisément du pain?

אך הענין הוא כי מוצא פי ה' שבדצ"ח [שבדומם צומח חי] הוא ענין הרפ"ח ניצוצי' [ניצוצים] שנפלו בשבירת הכלים והאדם הוא מהתיקון

Mais voici l'explication: «ce qui sort de la bouche de Havaya» dans l'inerte, le végétal et l'animal correspond aux 288 étincelles qui tombèrent lors du brisement des réceptacles, tandis que l'homme provient de [l'ordre de] Tikoun (rectification).

ולכן צריך האדם לקבל חיותו מדצ"ח [מדומם צומח חי] דוקא. לפי ששרה הרפ"ח ניצוצין הוא מאד נעלה כמבואר במ"א.

C'est pourquoi l'homme doit recevoir sa force vitale précisément de l'inerte, du végétal et de l'animal. Car la racine des 288 étincelles est très élevée, comme il est expliqué ailleurs.

2 וכמו כן ענין ירידת הנשמה לעוה"ז השפל דוקא הוא כדי לאכפייא לסטרא אחרא בכדי שעיי"ז אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] כיתרון אור הבא מן החשך דוקא.

De même, la raison pour laquelle l'âme descend précisément dans ce monde inférieur est de soumettre la sitra a'hra (l'autre côté), afin que, par cela, « la gloire du Saint béni soit-Il soit exaltée », comme l'avantage de la lumière qui vient précisément des ténèbres.

וכמו עד"מ מגרעין הנזרע בארץ שע"י הרקבון שנרקב ונפסד בארץ הוא צומח אח"כ בתוספת רב וכיתרון האורכו.

C'est comme, par analogie, une graine semée dans la terre : grâce à la décomposition — elle pourrit et se désagrège dans la terre —, elle germe ensuite en produisant une croissance considérable, comme « l'avantage de la lumière », etc.

3 וביאור הענין דהנה אליהו אמר בתיקונים אנת הוא דאפיקת עשר תקונים וקרינן להון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגלין כו'.

Explication du sujet : Élie dit dans les Tikkounim : « Tu es Celui qui a fait surgir dix réparations, et nous les appelons les dix Séfirot, afin de conduire par elles les mondes cachés qui ne sont pas révélés », etc.

עלמין הוא מלשון העלם ונק' בזוהר היכלות היכל החסד היכל הגבורה היכל הזכות כו' ובתוכם נשמות שנהנין מזיו השכינה ומלאכים שעומדים באהבה ויראה ופחד כו'

« Mondes » (almin) vient du mot he'elem, « dissimulation ». Dans le Zohar, ils sont appelés héikhalot (« palais ») : le Palais de 'Hessed (bonté), le Palais de Guevoura (retenue), le Palais du mérite, etc. Ils abritent des âmes qui jouissent du rayonnement de la Chekhina (la Présence divine), ainsi que des anges qui se tiennent dans l'amour, la crainte et l'effroi, etc.,

כמו מחנה מיכאל בחי' אהבה ומחנה גבריאל בחי' יראה ופחד כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] נהר
דינור יוצא מזיעתן של חיות כו'

comme le camp de Michaël, qui est le niveau de l'amour, et le camp de Gabriel, qui est le niveau de la crainte et de l'effroi, ainsi que l'enseignent nos Sages de mémoire bénie : « Le fleuve de feu jaillit de la sueur des 'Hayot », etc.

ואומרים שירה כל אחד ואחד לפי השגתו וההיכל הוא בחינת כולל שכולל כל הפרטיות שבתוכו
Et ils chantent un chant, chacun selon sa compréhension. Le palais est le niveau d'un tout englobant, qui englobe tous les éléments particuliers qu'il contient ;

כמו היכל החדס כללותו הוא חסד והפרטיות שבתוכו הוא חכמה שבחסד חסד שבחסד כו' וכל הע"ס
[העשר ספירות] וכמשל העיגול ובית שכוללים כל הפרטיות שבתוכם.

ainsi, le Palais de 'Hessed : son expression générale et collective est 'Hessed, tandis que les éléments particuliers qu'il contient sont 'Hokhma de 'Hessed, 'Hessed de 'Hessed, etc., et toutes les dix Séfirot ; tel le cercle et la maison, qui englobent tous les éléments particuliers qu'ils contiennent.

4 וזהו פי' לאנהגא בהון עלמין עלמין הם בחי' ההיכלות בחי' הכוללת ולאנהגא הוא בחינת הפרטיות
שבתוכם וההיכל הוא מעלים ומסתיר אור א"ס ב"ה שלא יתגלה להם כ"א לפי השגתם שלא יהיו
בטלים בא"ס ב"ה לפי

Et tel est le sens de « conduire à travers eux les mondes » : les « mondes » désignent le niveau des palais, l'aspect englobant, tandis que « conduire » désigne les niveaux particuliers qui se trouvent en leur sein. Le palais dissimule et voile la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, afin qu'elle ne leur soit révélée que dans la mesure de leur compréhension, et qu'ils ne soient pas annulés dans l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il ; car

שהם בעלי גבול מאין ליש ואינם מערך ומהות א"ס ב"ה שאין לו תחלה ואין לו תכלה
ils sont des êtres finis, [amenés] du néant à l'existence, et ils ne sont ni du même ordre ni de même essence que l'Infini, béni soit-Il, qui n'a ni commencement ni fin.

ולכן צריך ההיכל להעלים ולהסתיר כו' (ובבחי' אצילות הוא בחי' אורות וכלים) עד שבהשתלשלות רבות נעשה שמים וארץ גשמי' [גשמיים] שאין נראה בתוכם אלקות כלל כ"א בבחי' יש ודבר נפרד בפ"ע

[בפני עצמו] בחי' סט"א [סטרא אחרא]

C'est pourquoi le palais doit dissimuler et voiler, etc. (et, au niveau d'Atsilout, cet aspect est celui des lumières et des réceptacles), jusqu'à ce que, au terme de nombreux [degrés de] l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), soient créés un ciel et une terre matériels, où l'on ne perçoit aucune divinité, mais seulement l'aspect d'un yesh (quelque chose), d'un être séparé en soi, l'aspect de la sitra a'hra (l'autre côté).

וזהו ענין ירידת הנשמה לעוה"ז השפל דוקא ירידה לצורך עלי' [עליה] כדי לאכפ"א לס"א [לסטרא אחרא] ע"י סור מרע

Tel est le sens de la descente de l'âme précisément dans ce monde inférieur : une descente en vue d'une élévation, afin de soumettre la sitra a'hra par « éloigne-toi du mal ».

ועל ידי זה אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] בכולהו עלמין שלא יהיו הכלים וההיכלות בבחינת מסתירים אור א"ס ב"ה

Et par cela, « la gloire du Saint béni soit-Il s'élève » dans tous les mondes, afin que les réceptacles et les palais ne soient plus dans la condition de voiler la Lumière infinie, béni soit-Il,

רק שיהי' [שיהיה] בחי' כלים לקבל גילוי אור א"ס ב"ה ע"י בחי' ועשה טוב מצות מעשיות רמ"ח פקודין רמ"ח אברין דמלכא

mais qu'ils soient plutôt des réceptacles aptes à recevoir la révélation de la Lumière infinie, béni soit-Il, par l'aspect de « fais le bien » : les mitsvot pratiques, « les 248 commandements, les 248 membres du Roi ».

רק שמתחלה צריך להיות בחי' סור מרע בחי' אתכפ"א סט"א [סטרא אחרא] כמ"ש ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם וגו'

Toutefois, il faut d'abord qu'il y ait l'aspect de « éloigne-toi du mal », l'aspect de la soumission de la sitra a'hra, comme il est écrit : « Vous ne vous égarerez pas à la suite de votre cœur et de vos yeux », etc.

ועי' אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] ואז יכולים לקבל עי' בחי' ועשה טוב גילוי אור אי"ס ב"ה למטה עי' רמ"ח מ"ע [מצות עשה] דאורייתא מחכמה נפקת והמצות הם רמ"ח המשכות מחכמה עילאה

Et par cela, « la gloire du Saint béni soit-Il s'élève », et ils peuvent alors recevoir, par l'aspect de « fais le bien », la révélation de la Lumière infinie, béni soit-Il, ici-bas, au moyen des 248 commandements positifs ; car « la Torah procède de 'Hokhma (sagesse) », et les mitsvot sont 248 prolongements issus de la 'Hokhma supérieure.

ולכן נקראים אברין דמלכא כמשל האברים שנמשך בתוכם חיות מהמוח כנראה בחוש שבמוח מרגיש כאב של כל האברים כו' כמו כן עי' המצות נמשך אי"ס ב"ה מבחי' חכמה עילאה לעלמין סתימין ועלמין דאתגליין.

C'est pourquoi elles sont appelées «les membres du Roi», selon l'image des membres dans lesquels est attirée la force vitale depuis le cerveau, comme on le constate clairement : le cerveau ressent la douleur de tous les membres, etc. De même, par les mitsvot, l'Infini, béni soit-Il, est attiré depuis le niveau de la 'Hokhma supérieure vers les mondes cachés et les mondes révélés.

5 וחלב ודבש הם בחי' תרין דרועין חו"ג [חסד וגבורה] ימינא ושמאלא וכינייהו כלה כו' וכמ"ש ומתחת זרועות עולם כו'.

Et le lait et le miel correspondent au niveau des «deux bras», 'Hessed (bonté) et Guevoura (retenue), «la droite et la gauche, et entre elles la fiancée», etc. ; comme il est écrit : «et sous eux sont les bras éternels», etc.

שהוא בחי' המשכת אלקות עי' מצות מעשיות רמ"ח אברין דמלכא וארץ ישראל מכוונת כנגד אי" [ארץ ישראל] שלמעלה

ce qui correspond au niveau de l'émanation de la divinité par les mitsvot pratiques, «les 248 membres du Roi». Et la Terre d'Israël est directement alignée en face de la Terre d'Israël d'en haut

(עיין בשה"ש [בשיר השירים] רבה ס"פ כמגדל דוד בפי' מכון לשבתך מכוון נגד שבתך זה בהמ"ק [בית המקדש] שלמעלה)

(voir Chir Hachirim Rabba, à la fin de la section «Comme la tour de David», au sujet de l'explication de «le lieu (makhon) de Ta demeure» : «aligné (mekhouvan) en face de Ta demeure» ; il s'agit du Temple d'en haut).

ולכן עיקר המצות הוא בא"י [בארץ ישראל] דוקא והמרגלים היו במדרגה גבוהה מאד ולא רצו להשפיל א"ע [את עצמו] למצות מעשיות

C'est pourquoi l'essentiel des mitsvot ne se réalise que précisément en Terre d'Israël. Les explorateurs se trouvaient à un niveau très élevé et ne voulaient pas s'abaisser aux mitsvot pratiques,

שהוא בחי' המשכת אור א"ס ב"ה למטה ואמרו על א"י [ארץ ישראל] שהיא אוכלת יושביה שהיה בדעתם שאם יהיה גילוי אור א"ס ב"ה למטה כמו למעלה יתבטלו ממציאותם לגמרי.

ce qui correspond au niveau de l'émanation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, vers le bas. Ils dirent de la Terre d'Israël qu'elle «dévorerait ses habitants», car ils estimaient que si la Lumière infinie, béni soit-Il, se révélait en bas comme [elle l'est] en haut, ils seraient entièrement annulés et cesseraient d'exister.

וזהו אוכלת יושביה ורצו להיו' [להיות] במדבר דוקא ומדברך נאווה שהוא המשכת אור א"ס ב"ה לבחי' הדבור בחי' מלכות בחי' א"י [ארץ ישראל] שלמעלה ונקראת בשם בחי' ארץ לפי שהיא בחי' התחתונה שבאלקות כמ"ש והארץ הדום רגלי כו'.

C'est là le sens de «dévorerait ses habitants». Ils voulaient demeurer précisément dans le désert (midbar), [comme dans] «et ton parler (midbarekh) est ravissant» : cela désigne l'émanation de la Lumière infinie, béni soit-Il, vers le niveau de la parole, le niveau de Mal'hout (souveraineté), le niveau de la Terre d'Israël d'en haut. Celle-ci est appelée «terre», car elle est le niveau le plus bas au sein de la divinité, comme il est écrit : «et la terre est mon marchepied», etc.

(ועמ"ש בד"ה והיה מספר בני ישראל) וכתוב ה' בחכמה יסד ארץ אבא יסד ברתא בחי' הדבור דבר ה' ששרשו מחכמה וכנראה ממשל התינוק שכל זמן

(Et voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Et le nombre des enfants d'Israël sera».) Il est écrit : «Havaya a fondé la terre par la sagesse» ; «le Père (Abba) a fondé la Fille» : le niveau de la parole, la parole de D.ieu, dont la racine vient de 'Hokhma (sagesse). Cela apparaît dans l'analogie d'un nourrisson : tant que

שאינן לו מוחין דיניקה בשלימות אע"פ [אף על פי] שיש לו קול אותיות פשוטים אעפ"כ [אף על פי כן] אינו יכול לדבר ולצרף את האותיות והוא מחמת שאין החכמה בשלימות לחלק הקול ולצרף האותיות כרצונו כו'.

il ne possède pas encore pleinement les mo'hin de la période de l'allaitement, bien qu'il ait une voix et des lettres simples, il ne peut pourtant ni parler ni combiner les lettres. Cela tient au fait que la 'Hokhma n'est pas encore pleinement développée pour diviser la voix et combiner les lettres à sa volonté, etc.

ורצו המרגלים שיהיו כל ההמשכות מחכמה עילאה לבחי' דבור א"י [ארץ ישראל] שלמעלה ששם יש ג"כ בהמ"ק [בית המקדש] וירושלים וכל הבחי' (כמ"ש בגמרא בפ"ק [בפרק קמא] דתענית דף ה' ע"א ובזח"ג [ובזהר חלק ג] פ' שלח דקס"א ע"ב)

Les explorateurs voulaient que tous les influx issus de la 'Hokhma supérieure parviennent au niveau de la parole, celui de la Terre d'Israël d'en haut, où se trouvent également un Temple et Jérusalem, ainsi que tous les niveaux (comme il est écrit dans la Guemara, au premier chapitre de Taanit, page 5a, et dans le Zohar, partie III, parachat Chla'h, page 161b).

אבל יהושע וכלב אמרו טובה הארץ מאד מאד שע"י א"י [ארץ ישראל] שלמטה דוקא בחי' מצות מעשיות דוקא יומשך בחי' אור א"ס בחי' מאד בלי גבול בבחי' עלמין סתימין ועלמין דאתגלין וזהו מאד מאד.

Mais Josué et Caleb dirent : « La terre est très, très bonne », car c'est précisément par la Terre d'Israël d'en bas, par le niveau des mitsvot pratiques, que sera attiré le niveau de la Lumière infinie (Or Ein Sof), le niveau de « très », sans limite, dans les mondes cachés et les mondes révélés. Tel est le sens de « très, très ».

ב' פעמי' [פעמים] מאד. עלמין סתימין ועלמין דאתגלין כי באמת עיקר כוונתו ית' שיהי' [שיהיה] דירה בתחתונים דוקא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים כו'

« Très » deux fois : les mondes cachés et les mondes révélés. Car, en vérité, Son dessein essentiel, béni soit-Il, est qu'il y ait une demeure dans les mondes inférieurs précisément, comme l'ont enseigné nos Sages de mémoire bénie : « Le Saint béni soit-Il a désiré avoir une demeure dans les mondes inférieurs », etc.,

ושיהיה נגלה לעין כל בשר ושיהיה הגילוי למטה כמו למעלה ואדרבה ביתר שאת ויתרון א ור הבא מן החשך דוקא כו'.

et qu'Il soit révélé aux yeux de toute chair, et que la révélation soit ici-bas comme en haut, et, au contraire, avec une supériorité et un avantage accrus, à l'image de la lumière qui provient précisément des ténèbres, etc.

כי באמת כל שהוא מדרגה היותר גבוה מאד מתגלה בדבר היותר תחתון דוקא ביתר שאת ולמשל מבר שכל גדול שא"א לו לגלות חכמתו להמקבל שכלו בדבור

Car, en vérité, plus un niveau est extrêmement élevé, plus il se révèle précisément dans la chose la plus basse, avec une supériorité accrue. Ainsi, un homme d'une grande intelligence, qui ne peut révéler sa sagesse par la parole à celui qui reçoit son enseignement,

כי אם ברמז במעשה דוקא יכול לגלות ביתר שאת כענין מאמר רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] די לחכימא ברמיזא.

peut la révéler avec une supériorité accrue au moyen d'un signe, par un acte précisément, comme dans l'enseignement de nos Sages de mémoire bénie : « Pour le sage, une allusion suffit. »

עוד משל מחותם של אבן טוב בהיר שע"י בהירותו אינם ניכרים האותיות בו ונכרים ונתגלים האותיות על השעוה דוקא בגילוי לעין כל וז"ש [וזהו שכתוב] וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' וכו' שע"י מעשה

Autre exemple : un sceau en pierre précieuse brillante ; en raison de son éclat, les lettres qui y sont gravées ne sont pas discernables, tandis que sur la cire, précisément, elles apparaissent et se révèlent clairement aux yeux de tous. C'est le sens de ce qui est écrit : « Vous le verrez et vous vous souviendrez de tous les commandements de Havaya », etc. : c'est par un acte

שהוא כח"י הסתכלות בל"ב חוטין הגשמיים יבא מזה לזכרתם את כל מצות ה' לפי שהטלית הוא כח"י אור מקיף והציצית

qui consiste à porter son regard sur les trente-deux fils physiques, on parvient à « vous vous souviendrez de tous les commandements de Havaya ». Car le talit représente la lumière qui entoure (Or Makif), et les tsitsit,

שהם ל"ב חוטין בחינת ל"ב נתיבות החכמה שנמשכים ע"י או"מ [אור מקיף] ואי אפשר שיוֹרמזו כי אם במעשה דוקא היפך מחשבת המרגלים כו'.

qui sont les trente-deux fils, correspondent au niveau des trente-deux sentiers de la 'Hokhma, qui sont attirés par la lumière qui entoure tous les mondes ; et il est impossible d'y faire allusion autrement que par un acte concret : c'est précisément le contraire de la pensée des explorateurs, etc.

6 ומשה רבינו ע"ה [עליו השלום] שהיה מבחי' דור דעה ובמדרגה גבוה מאד נעלה לא היה לו באפשרות לבא לא"י [לארץ ישראל]

Et Moché notre maître, que la paix soit sur lui, qui appartenait au niveau de la « génération de la connaissance » et se tenait à un niveau très élevé et sublime, ne pouvait pas venir en Terre d'Israël.

ואף על פי כן התפלל תקט"ו תפלות כמנין ואתחנן לבא לארץ ישראל מפני שזהו עיקר המכוון ותכלית הבריאה כנ"ל ואעפ"כ [ואף על פי כן] לא זכה ויהושע דוקא מכניס כו' :

Malgré cela, il pria cinq cent quinze fois — valeur numérique de vaèt'hanan (« et j'ai supplié ») — afin de venir en Terre d'Israël, car c'est là l'intention essentielle et le but de la Création, comme mentionné plus haut. Néanmoins, il n'y eut pas accès [pour lui], et c'est précisément Yehochoua qui les y fait entrer, etc.

7 ב (וזהו דא"י [דארץ ישראל] ארץ שבעה עממין שע"י בירור ז' מדות דתהו ע"י המצות מעשיות ע"י נמשך גילוי אור א"ס בכולהו עלמין ודרך כלל הם ג"כ ז' היכלות.

2. (Et c'est [pourquoi] la Terre d'Israël est le pays des sept nations : car, par le raffinement des sept attributs émotionnels (midot) de Tohou au moyen des mitsvot pratiques, la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof) est ainsi attirée dans tous les mondes ; et, de manière générale, ils correspondent également aux sept palais.

משא"כ מדבר זהו ההמשכה רק למעלה בפנימית ולא בחיצוניות עלמין והיכלות דעשי' [דעשיה] ועיין מזה באגה"ק [באגרת הקודש] סד"ה ויעש דוד שם שכדי להמשיך הגילוי בעשי' [בעשיה] זהו ע"י המעשה דוקא כו' ע"ש.

En revanche, le désert : il s'agit d'un influx qui ne s'étend qu'en haut, dans la dimension intérieure (pnimiyout), et non dans la dimension extérieure ('hitsoniyout) des mondes et des palais d'Assiya (Action). Voyez également à ce sujet Iggeres HaKodesh, à la fin du discours commençant par « Et David se fit un nom » : pour attirer la révélation dans Assiya, il faut précisément passer par l'action, etc. Voyez là-bas.

ובאמת כדי להיות ההמשכה למטה היינו ע"י שההמשכה ממקום עליון יותר כמ"ש במ"א ע"פ אל עליון גומל חסדים טובים.

En vérité, pour que l'influx parvienne en bas, il faut qu'il provienne d'un lieu plus élevé, comme cela est expliqué ailleurs à propos des mots : « D.ieu Très-Haut, qui accorde de bonnes bontés ».

וגם להפך שבמעשה דוקא לפי שהוא למטה מבחי' הדבור יוכל להיות הגילוי מבחי' עליונה יותר וכענין לחכימא ברמיזא מה שא"א להתגלות ע"י אותיות הדבור כו'.

Et l'inverse est également vrai : c'est précisément dans l'action, parce qu'elle est inférieure au niveau de la parole, que peut se révéler un niveau plus élevé, comme dans le cas de « au sage, un signe » : ce qui ne peut se révéler au moyen des lettres de la parole, etc.

וביאור ענין זה יובן ממ"ש במ"א בביאור ע"פ ששים המה מלכות כו' אחת היא יונתי כו' גבי מעלת הנשמות על המלאכים שמבחי' דבור כו' ע"ש.

L'explication de cette idée se comprendra à partir de ce qui est écrit ailleurs, dans l'explication du verset « Soixante reines », etc., « Ma colombe, ma parfaite, est unique », etc., au sujet de la supériorité des âmes sur les anges, lesquels relèvent du niveau de la parole, etc. Voyez là-bas.

ועמ"ש ע"פ והארץ הדום רגלי ע"י שמתקן מעשיו כו' נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה ע"ש והיינו לפי שע"י ממשיכים ממקור הח"ע [החכמה עילאה] ופנימיותה ועוד

Voyez également ce qui est écrit à propos du verset « Et la terre est mon marchepied » : lorsqu'un homme rectifie ses actes, etc., son esprit et son cœur deviennent mille fois plus purs ; voyez là-bas. Cela s'explique par le fait qu'ainsi, on attire l'influx de la source de la 'Hokhma supérieure et de sa dimension intérieure. En outre,

כי א"א ג"כ להמשיך גילוי ח"ע [חכמה עילאה] ע"י התורה כ"א ע"י מעשה המצות והוא כמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] שם סדי"ה ויעש דוד שם וז"ל [וזה לשונו] לכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] האומר אין לי אלא תורה בלי גמילות חסדים אפילו תורה אין לו

car il est également impossible d'attirer la révélation de la 'Hokhma supérieure par la Torah, si ce n'est par l'accomplissement des mitsvot. C'est ce qui est écrit dans Iggeres HaKodesh, à la fin du discours commençant par « Et David se fit un nom » ; en voici les termes : « C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : Celui qui affirme : "Je n'ai que la Torah", sans actes de bonté, n'a même pas la Torah,

אלא בתורה ובגמ"ח [ובגמילות חסדים] כי הנה אורייתא מחכמה נפקת ובאורייתא מתקיים עלמא ובאינון דלעאן בה כי בדיבורם ממשיכים הארות והשפעות ח"ע [החכמה עילאה] מקור התורה לבחינת אותיות הדבור שבהן נברא העולם כו'

mais [il doit s'adonner] à la Torah et aux actes de bonté. Car voici : "la Torah émane de la 'Hokhma", et "le monde est maintenu par la Torah et par ceux qui s'y consacrent" ; car, par leur parole, ils attirent les illuminations et les influx de la 'Hokhma supérieure, source de la Torah, dans le niveau des lettres de la parole par lesquelles le monde a été créé, etc. »

והרי המשכה זו היא בחי' ירידה גדולה ולזה צריך לעורר חסד עליון הנמשך כמים ממקום גבוה למקום נמוך באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] בצדקה וחסד תתאה שממשיכים חיים וחסד להחיות רוח שפלים ונדכאים וז"ש [וזהו שכתוב] אל יתהלל חכם בחכמתו כו'

Or, cet influx constitue un niveau de grande descente ; c'est pourquoi il faut éveiller le 'Hessed supérieur (bonté), qui s'écoule comme l'eau d'un lieu élevé vers un lieu bas, par un éveil d'en bas, au moyen de la tsédaka et du 'Hessed inférieur, par lesquels on fait descendre la vie et la bonté afin de ranimer l'esprit des humbles et des accablés. C'est [le sens de] ce qui est écrit : « Que le sage ne se glorifie pas de sa sagesse », etc.,

כ"א בזאת יתהלל כו' כי אני ה' עושה חסד כו' כי החסד הוא הממשיך חיי החכמה למטה ואם לאו הרי נקראת חכמתו לכדו בלי המשכת חיים ממנה

« mais plutôt qu'il se glorifie de ceci », etc. : « que Je suis Havaya, qui exerce la bonté », etc. Car c'est le 'Hessed qui fait descendre ici-bas la vie de la 'Hokhma ; sinon, elle est appelée « sa sagesse » seule, sans que la vie en découle,

ח"ו [חס ושלום] עכ"ל [עד כאן לשונו] וכנודע שגם למעלה המשכת הח"ע [החכמה עילאה] בבחי' אותיות הדבור נמשך ע"י המדות עליונות וזהו בחי' יעקב אותיות יבקע המשכת החכמה הבוקע דרך המדות ונמשך בהדבור. וכמ"ש במ"א ע"פ מאמר הזהר ס"פ קדושים)

à D.ieu ne plaise. Fin de citation. Comme on le sait, en haut également, la transmission de la 'Hokhma supérieure au niveau des lettres de la parole s'effectue par l'intermédiaire des attributs émotionnels supérieurs. C'est là le niveau de Yaakov, dont les lettres forment yivka (« percera ») : la transmission de la 'Hokhma qui perce par l'intermédiaire des attributs émotionnels et se transmet à la parole. Comme il est expliqué ailleurs à propos de l'enseignement du Zohar, à la fin de la para-cha Kedochim.

(דפ"ו ע"א) ע"פ אתם עדי כו' ועמ"ש ג"כ מזה ע"פ והיה לכם לציצית גבי כי מאיש לוקחה זאת.

(page 86a), à propos du verset « Vous êtes Mes témoins », etc. Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet à propos du verset « Et ce sera pour vous un tsitsit », concernant « car celle-ci a été prise de l'homme ».

ומכ"ז [ומכל זה] יובן ענין חטא המרגלים כי הנה עם היות אשר התורה נק' מדבר כמ"ש במדרש רבה פ' חקת פ"ט ע"פ ומדבר מתנה.

Tout cela permet de comprendre la faute des explorateurs. En effet, bien que la Torah soit appelée « désert », comme il est écrit dans Midrach Rabba, parachat Houkat, chapitre 19, à propos du verset « Et du désert, Mattana »,

אך עכ"ז [עם כל זה] כתיב בה הכל לעשות בארץ. ארץ היינו בחי מצות מעשיות. כי גם להיות המשכות ח"ע [חכמה עילאה] לבחי הדבור א"א כ"א ע"י קיום המצות מטעם הנ"ל.

néanmoins, il est écrit en elle que tout est « à faire dans le pays ». Le « pays » désigne le niveau des mitsvot pratiques. Car même la transmission de la 'Hokhma supérieure au niveau de la parole est impossible sans l'accomplissement des mitsvot, pour la raison mentionnée plus haut.

8 וע"ז נאמר אל יתהלל חכם בחכמתו כו' אלא ע"י חסד ומשפט וצדקה בארץ דייקא ע"ז ממשיכים בחי ח"ע [חכמה עילאה]. ועמ"ש בד"ה כי תשמע בקול.

Et c'est à ce propos qu'il est dit : « Que le sage ne se glorifie pas de sa sagesse », etc., mais plutôt par « la bonté, la justice et la droiture dans le pays » — précisément : c'est par cela que l'on attire le niveau de la 'Hokhma supérieure (sagesse). Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Lorsque tu écouteras la voix ».

עוד יש לבאר כללות ענין זה באופן אחר קצת עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בד"ה וידבר דעשרת הדברות בענין עסק התורה שנאמר וכל חפצים לא ישוו בה ואפילו חפצי שמים וע"ש בענין אם אין חכמה אין יראה.

On peut encore expliquer l'ensemble de cette idée d'une manière quelque peu différente, d'après ce qui est écrit dans le discours commençant par « Et [Dieu] parla », à propos des Dix Commandements, au sujet de l'étude de la Torah, dont il est dit : « et toutes les choses désirables ne sauraient lui être comparées », même les désirs célestes. Voyez aussi ce qui y est écrit au sujet de « S'il n'y a pas de sagesse, il n'y a pas de crainte ».

9 ועדיין לא רצו המרגלים ליכנס לארץ ולקיים המצות רק להיות במדבר ומדברך נאווה כו' אך באמת

De même, les espions ne voulaient pas entrer dans le Pays et accomplir les mitsvot, mais seulement rester dans le désert, [comme dans] «et ta parole (midbarech) est belle», etc. Mais en vérité

טעו בזה טעות גדול כמש"ש [כמה שכתוב שם] בענין אם אין יראה אין חכמה שא"א כלל להמשיך אור התורה כ"א בהקדים תחלה בחי' קיום המצות

ils commirent là une grave erreur, comme il est écrit là-bas à propos de «s'il n'y a pas de crainte, il n'y a pas de sagesse»: il est tout à fait impossible de faire descendre la lumière de la Torah sans faire d'abord précéder cela par le niveau de l'accomplissement des mitsvot.

וזהו אם אין יראה כו' וכמאמר קדשנו במצותיך ועי"ז אח"כ ותן חלקנו בתורתך ובמתן תורה שהיה התגלות התורה בתחלה זהו הוראת שעה

Et c'est là le sens de «s'il n'y a pas de crainte», etc.; comme le dit la prière: «Sanctifie-nous par Tes commandements», et, par cela, ensuite: «Accorde-nous notre part dans Ta Torah.» Lors du Don de la Torah, où la révélation de la Torah eut lieu en premier, ce fut une disposition particulière, valable pour cette seule heure,

אבל לדורות א"א להיות כן וגם ישראל הבינו זה ולכן הקדימו נעשה לנשמע כו' ע"ש באריכות:

mais il ne peut en être ainsi pour les générations suivantes. Les enfants d'Israël le comprirent également; c'est pourquoi ils firent précéder «nous ferons» de «nous entendrons», etc.; voyez là-bas les explications détaillées.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/shelach/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak